

Úvodní stránka>Vaše práva>Základní práva>Osvědčené postupy členských zemí týkající se Listiny Osvědčené postupy členských zemí týkající se Listiny

Litva

Vládní politiky, které podporují používání Listiny a povědomí o ní mezi zákonodárci, správními orgány, donucovacími orgány a justičními orgány.

Základem pro zajištění toho, aby se v rámci legislativního procesu posuzovala slučitelnost návrhů právních předpisů s Listinou, je čl. 9 odst. 4 zákona o zásadách tvorby právních předpisů (*Teisėkūros pagrindų įstatymas*), který stanoví orgány pověřené vládou k vydávání závěrů o slučitelnosti návrhů právních předpisů s právem Unie, rozsudky Soudního dvora Evropské unie, mezinárodními smlouvami, jichž je Litevská republika signatářem, Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a rozsudky Evropského soudu pro lidská práva. Tyto závěry jsou předkládány i subjektu, který daný právní akt přijímá. Ačkoli toto ustanovení výslovně nestanoví požadavek na zajištění souladu s Listinou, požadavek na zajištění souladu s právem Unie znamená také zajištění souladu s Listinou. Praxe ukazuje, že takto je toto ustanovení i chápáno. Oddělení evropského práva (*Europos teisės departamentas*) ve svých závěrech k návrhu zákona, kterým se mění litevský zákon o volbách do Evropského parlamentu (*Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas*), například uvedlo, že ustanovení omezující výkon práva zakotveného v čl. 39 odst. 1 Listiny volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu (zejména ustanovení o tom, že tatáž osoba nesmí být zvolena do Evropského parlamentu více než dvakrát za sebou), které však nespĺňuje podmínky stanovené v článku 52 Listiny, jež by toto omezení odůvodňovaly (omezení musí být stanoveno zákonem, musí respektovat podstatu dotčených práv a musí být přiměřené), je třeba považovat za neslučitelné s právem Unie (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/325a8fb0199811e9bd28d9a28a9e9ad9?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=2d93c2bd-31b3-4e97-b94e-d931ddae3ca2>).

Nástroje pro lepší porozumění Listině a tomu, v jakých případech se uplatňuje

Na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti (*Teisingumo ministerija*) byly zveřejněny

Pokyny k judikatuře Soudního dvora Evropské unie (*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos vadovas*), které rovněž poskytují informace o záležitostech týkajících se uplatňování Listiny. Tyto internetové stránky rovněž uvádí odkaz na informace zveřejněné na internetových stránkách Evropské komise o ochraně práv přiznaných právem Unie (<https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-reikalu-koordinavimas/es-teises-perkelimas-ir-igyvendinimas> odkazující na https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/help-defending-your-rights/individuals_en). Jakmile bude přeložena *Příručka o uplatňování Listiny na vnitrostátní úrovni*, kterou vydala Agentura Evropské unie pro základní práva, do litevštiny, bude na ni rovněž uveden odkaz.

V rámci projektu „Posílení boje proti nenávistně motivovaným trestným činům a nenávistným výrokům v Litvě“, který provádí Ministerstvo vnitra (*Vidaus reikalų ministerija*), Nejvyšší státní zastupitelství (*Generalinė prokuratūra*) a Úřad inspektora pro etiku novinářů (*Žurnalistų etikos inspektoriatas tarnyba*), probíhá **společná odborná příprava policistů, státních zástupců a soudců** financovaná z programu Evropské unie Práva, rovnost a občanství (2014–2020). Při zveřejňování právních informací souvisejících s bojem proti nenávistně motivovaným trestným činům, určených policistům i obětem, poskytuje Ministerstvo vnitra odkaz na příslušný oddíl internetových stránek Agentury Evropské unie pro základní práva (<https://vm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/viesasis-saugumas-1/atsakas-i-neapykantos-nusikaltimus-ir-neapykanta-kurstancias-kalbas> odkazující na <https://fra.europa.eu/en/themes/hate-crime>).

Používání a propagace nástrojů pro výklad Listiny, které vytvořily jiné členské země EU nebo jiné zúčastněné subjekty v EU

Viz výše uvedené informace týkající se odkazů na internetové stránky orgánů a agentur Evropské unie.

Spolupráce se zúčastněnými subjekty na podporu používání Listiny základních práv EU a informovanosti o ní

Příklady spolupráce mezi obránci práv a vnitrostátními orgány, které přispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Litva zavedla pořádání každoročních **národních fór pro lidská práva** (*Nacionaliniai žmogaus teisių forumai*). V roce 2019 bylo fórum pořádáno Litevským fórem pro osoby se zdravotním postižením (*Lietuvos negalios organizacijų forumas*), Úřadem veřejného ochránce práv pro rovné příležitosti (*Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba*), Parlamentním úřadem veřejného ochránce práv (*Seimo kontrolierių įstaiga*), Parlamentním výborem pro lidská práva (*Seimo Žmogaus teisių komitetas*), Ministerstvem zahraničních věcí (*Užsienio reikalų ministerija*), Úřadem veřejného ochránce práv dětí (*Vaiko teisių kontrolieriaus įstaiga*), Univerzitou Vytautas Magnus (*Vytauto Didžiojo universitetas*) a Koalicí organizací pro lidská práva (*Žmogaus teisių organizacijų koalicija*).

Příklady spolupráce mezi vnitrostátními orgány a akademickou obcí, které přispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Litevská rada pro výzkum (*Lietuvos mokslo taryba*) financovala výzkumnou studii, kterou provedla Univerzita ve Vilniusu (*Vilniaus universitetas*), s názvem „Uplatňování Listiny EU jako normy na obranu práv jednotlivce na nadnárodní a národní úrovni“. Tato studie zkoumala rozsah, v jakém je Listina uplatňována a v jakém se její ustanovení dovolávají litevské orgány, – které se v rámci svých oblastí činnosti pravděpodobně nejčastěji zabývají prověřováním stížností týkajících se práv jednotlivců spadajících do oblasti působnosti Listiny –, a soudy a vyšetřovací orgány v přípravném řízení. Položila si otázku se, zda si veřejnost a právníká komunita dostatečně uvědomuje význam Listiny na obranu základních práv a zda je Listina vnímána jako skutečně účinná norma chránící základní práva, a zabývala se problémy souvisejícími s používáním Listiny na obranu konkrétních práv. **Výsledky studie** byly zveřejněny.

Příklady nevládních iniciativ, které podporují používání Listiny a informovanost o ní ve Vaší zemi

Nevládní organizace **Litevské centrum pro lidská práva** (*Lietuvos žmogaus teisių centras*) na svém portálu „Moje práva“ (*‘Mano teisės’*) uvádí odkaz na internetové stránky orgánů a agentur Evropské unie, včetně Agentury Evropské unie pro základní práva. Články zveřejněné na tomto portálu se rovněž zabývají záležitostmi souvisejícími s prováděním Listiny.

Poslední aktualizace: 07/04/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.